

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-10-53S

СИЛАБУС	Історія України другої половини XVI – XVIII ст.	
SYLLABUS	History of Ukraine in the second half of the XVIth – XVIIIth centuries.	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK25	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor`s (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	01	Освіта/Педагогіка Education / Pedagogy
Спеціальність Field of Study	014.03	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)
Освітня програма Degree Programme	Середня освіта (Історія) Secondary education (History)	

м. Рівне – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Історія України другої половини XVI–XVIII ст.» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього ступеня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія). Рівне. НУВГП. 2024. 18 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/27491>

Розробник силабусу: Прищеп Олена Петрівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри суспільних дисциплін

Розробник силабусу: Прищеп Олена Петрівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри суспільних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 4 від 25 листопада 2024 р.
в.о. завідувача кафедри суспільних дисциплін: В.А. Сокаль, к.п.н., доцент

Керівник (гарант) освітньої програми «Середня освіта (Історія)»
Прищеп О.П., д.і.н., доцент, професор кафедри суспільних дисциплін НУВГП.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 4 від 30 грудня 2024 р.

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Н.Е., д.е.н., професор

попередня версія силабусу 07-03-212S

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVI–XVIII СТ.»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	<i>Середня освіта (Історія)</i>
Спеціальність	<i>014.03 «Середня освіта (Історія)»</i>
Рік навчання, семестр	2 3
Кількість кредитів	4
Лекції:	<i>20 годин, 2 години</i>
Практичні заняття:	<i>22 годин, 10 годин</i>
Самостійна робота	<i>78 годин, 108 годин</i>
Курсова робота:	так
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРІВ	

<p>Лектор</p> 	<p>Прищепя Олена Петрівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри суспільних дисциплін</p>	
<p>Вікіситет</p>	<p>URL: https:// Прищепя Олена Петрівна</p>	
<p>ORCID</p>	<p>https://orcid.org/0000-0002-9452-2146</p>	
<p>Канали комунікації</p>	<p>o.p.pryshchepa@nuwm.edu.ua тел. 096 30 27 177 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE</p>	
<p>ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ</p>		
<p>Мета та завдання</p>		
<p><u>Актуальність</u> навчальної дисципліни полягає у тому, що її зміст реалізує потребу здобувачів в опануванні основними тенденціями та напрямками розвитку населення українських земель в ранній модерний час та проектує отримані знання на осмислення місця України в сучасному глобалізованому світі й набуття історичного досвіду для подальшого її поступу. Викладання курсу побудоване на сучасному аналізі здобутків вітчизняної історіографії та розумінні його ролі у формуванні професійної орієнтації майбутніх вчителів історії загальноосвітніх навчальних закладів.</p> <p><u>Метою</u> навчальної дисципліни є комплексний аналіз суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного розвитку України другої половини XVI – кінця XVIII ст. в контексті світової історії. Важлива увага звертається на вивчення діяльності та усвідомлення ролі найвизначніших політичних, військових і культурних діячів, які залишили помітний слід у вітчизняній історії.</p> <p><u>Основні завдання курсу:</u> з'ясування найістотніших закономірностей історичного розвитку українських земель; встановлення причинно-наслідкових зв'язків між історичними подіями; критичне осмислення і обґрунтування подій та діяльності історичних осіб; формулювання у здобувачів вищої освіти власної обґрунтованої думки щодо історичних подій та явищ; формування національної свідомості та патріотичних переконань.</p>		
<p>Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів</p>		
<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3645</p>		
<p>Передумови вивчення* (місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)</p>		
<p>Передумовою вивчення цієї освітньої компоненти є ОК10 Вступ до спеціальності; ОК24 Давня та середньовічна історія України; ОК8 Основи демократії.</p>		
<p>Компетентності</p>		

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, культури, техніки і технологій.

ЗК13. Знання про збирання, вивчення, наукового опрацювання й публікації писемних пам'яток історії та культури, творчої спадщини видатних історичних, політичних і культурних діячів минулого та різнопланових історичних джерел, які стосувалися багатьох видатних подій минулого.

ЗК14. Знання та усвідомлення закономірностей соціокультурного розвитку людства як певного етапу і його історії, що відображає певний рівень потреб, здібностей, знань, навичок та інтересів людини, спосіб виробництва, устрій політичних та суспільних відносин, рівень духовного розвитку та відтворення; розуміння причинно-наслідкових зв'язків, що впливають на процеси та явища історії суспільства.

ФК4. Оволодіння знаннями сучасних досліджень в галузі історії.

ФК5. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовуючи її як спосіб пізнання історичного процесу.

ФК8. Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності.

ФК9. Здатність до використання у професійній діяльності основних педагогічних теорій та практик методики викладання навчальних предметів історико-суспільної галузі в закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів здобувачів освіти, добору та реалізації форм, методів і засобів навчання; об'єктивного контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з цих навчальних предметів.

ФК13. Оволодіння іноземними мовами у професійній діяльності в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції.

Програмні результати навчання (РН)*

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

ПРН1. Уміти навчати учнів державною мовою за професійним спрямуванням, формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички.

ПРН5. Застосовувати знання основ наукових досліджень і цифрових технологій у професійній діяльності, вміти розкривати сутність досліджуваної проблематику навчальних і дослідницьких проєктах з дотриманням академічних вимог до їх оформлення та виконання.

ПРН9. Вміти оцінювати, класифікувати й інтерпретувати джерела й теоретичний матеріал з історії та культури України та світу.

ПРН 10. Знати і аналізувати сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної і всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та вміти їх імплементувати у навчальну і практичну діяльність.

ПРН16. Вміти використовувати регіонально-краєзнавчу складову історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; розуміти й популяризувати історико-культурну спадщину України та світу.

ПРН17. Цінувати різноманіття та мультикультурність; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей; керуватися в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Українські землі в другій половині XVI ст. –

першій половині XVII ст.

Тема 1. Люблінська (1569 р.) і Берестейська церковна (1596 р.) унії та їхній вплив на соціально-економічний розвиток і релігійно-культурне життя українських земель.

Реалізація унійної ідеї на Люблінському сеймі 1569 р.: утворення федеративної держави двох народів – Речі Посполитої. Причини та наслідки Люблінської унії. Особливості розвитку Речі Посполитої. Колонізація українських земель та посилення кріпацтва. Занепад православної церкви та потуги до православного культурного відродження. Заснування церковних братств. Ідея церковної унії та її головний противник К.-В. Острозький. Легалізація православної метрополії (1620–1632 рр.). Козаки та православ'я. Ініціювання гетьманом П. Конашевичем-Сагайдачним вступу до Київського братства запорозьких козаків. Київський митрополит Петро Могила (1632–1647). Острозький та Києво-Могилянський колегіуми (академії). Видавнича діяльність та полемічна література. Пересопницьке Євангеліє і Острозька Біблія.

(ПРН1; ПРН9; ПРН10)

Тема 2. Піднесення українського козацтва (кінець XVI–перша половина XVII ст.)

Генеza та шляхи розвитку козацтва. Запорозькі Січі – укріплені осередки нереєстрового Війська Запорозького Низового. Устрій і облаштування Січі. П. Конашевич-Сагайдачний – організатор українського козацтва (1616–1622). Військові реформи на Січі. Козацько-селянські повстання кінця XVI ст. напередодні Хмельниччини: під проводом К. Косинського (1591–1593); С. Наливайка (1594–1596); М. Жмайла (1625 р.); Т. Федоровича (Трясила (1630 р.); повстання запорожців під проводом І. Сулими (1635 р.); повстання під проводом П. Бута (1737 р.); Я. Острянина (Остряниці) (1638 р.).

(ПРН5; ПРН9; ПРН16)

Тема 3. Українська національна революція середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького (1648–1657 рр.).

Передумови та причини Національної революції. Обрання Б. Хмельницького гетьманом. Активізація козацького руху. Переговори та укладення воєнно-політичного союзу з Кримським ханством: Бахчисарайський договір (березень 1648 р.). Початок військових дій проти польського війська. Битва 5–6 травня 1648 р. під Жовтими Водами. Тактичні прийоми та хід Корсунської битви 16 травня 1648 р. Битва під Пилявцями 11 вересня 1648 р. Тріумфальний в'їзд Б. Хмельницького у Київ. Битва під Зборовом 5–6 серпня 1649 р. Події Національно-визвольної війни 1650–1657 рр. Військові походи козаків на територію Молдавського князівства. Битва під Берестечком (червень 1651 р.). Українсько-російська міждержавна угода 1654 р. «Березневі статті». Переяславська рада. Роль та історичне значення діяльності гетьмана Б. Хмельницького в українській і світовій історії.

(ПРН1; ПРН9; ПРН10)

Тема 4. Устрій Козацької держави: організація території та модель влади.

Еволюція поглядів Б. Хмельницького: від автономії до створення суверенної держави (1648–1649). Українські землі в сфері впливу Б. Хмельницького: Київське, Чернігівське, Брацлавське воєводство, східні райони Волинського і Подільського воєводств. Основні ознаки Української козацької держави. Форма правління. Верховний орган влади: загальнокозацька рада (Військова або Генеральна рада). Адміністративно-територіальний устрій: сотенно-полкова система. Глава держави – гетьман, його обрання Військовою радою. Столиця гетьманського правління –

Чигирин. Судова система. Функціонування міського судочинства на засадах магдебурзького права. Збройні сили. Фінансова система і податки.

(ПРН5; ПРН10; ПРН17)

Тема 5. Доба Руїни (1658–1687 рр.)

Гетьманування Івана Виговського (1657–1659) і Гадяцька угода 1658 р. Гетьманування Юрія Хмельницького (1659–1663). Слободищенський трактат (жовтень 1660 р.). Громадянська війна і поділ Козацької України на два гетьманства. Павло Тетеря (1663–1665) – гетьман Правобережної України. Іван Брюховецький (1663–1668) – гетьман Лівобережної України. Андрусівське перемир'я 1667 р. Гетьманування Петра Дорошенка (1665–1676). Зміна зовнішньополітичного курсу на зближення з Османською імперією. Дем'ян Многогрішний – гетьман Лівобережної України (1668–1672). Глухівські статті 1669 р. Іван Самойлович – гетьман Лівобережної України (1672–1687).

(ПРН1; ПРН9; ПРН10)

Змістовий модуль 2. Українські землі наприкінці XVII– XVIII ст.

Тема 6. Україна за гетьманування І. Мазепи (1687–1709 рр.).

Обрання І. Мазепи гетьманом Лівобережної України (1687 р.). Коломацькі статті 1687 р. – правова основа українсько-московських відносин. Зовнішня та внутрішня політика гетьмана І. Мазепи. Азовські походи. Загострення протистояння лівобережного і правобережного козацтва. Боротьба із С. Палієм. Мазепа – гетьман возз'єднаної козацької України упродовж 1704–1709 рр. Соціально-економічні характеристики мазепинської доби. Участь І. Мазепи і козаків у Північній війні 1(700–1707). Таємні переговори зі шведським королем Карлом XII і польським королем Станіславом Лещинським. Українсько-шведська угода. Розрив стосунків українського гетьмана І. Мазепи з московським царем Петром I. Зруйнування Чортомлицької Січі. Знищення гетьманської столиці Батурина та політична помста Петра I. Соратники та прибічники І. Мазепи. Полтавська катастрофа та відхід до Бендер. Смерть І. Мазепи. Політичні й організаційні прорахунки гетьмана. Перша українська політична еміграція і Конституція Пилипа Орлика (1710 р.)

(ПРН5; ПРН10; ПРН16)

Тема 7. Автономія українських земель у складі Російської імперії.

Слобідська Україна. Потоки колонізації. Розбудова мережі поселень. Адміністративно-територіальний та політичний устрій. Соціальна структура населення.

Гетьманщина. Соціально-політичний розвиток. Гетьманування Івана Скоропадського (1708–1722). Решетилівські статті: курс на обмеження української автономії. Створення Малоросійської колегії (1722 р.). Відновлення інституту гетьманату. Гетьманування Данила Апостола (1727–1734). Правління гетьманського уряду: склад і повноваження (1734–1750). Кирило Розумовський – останній гетьман України (1750–1764). Проведення реформ. Друга Малоросійська колегія (1764–1786). Економічний розвиток. Ліквідація імперською владою автономії Слобідської України і Гетьманщини. Зруйнування Запорізької Січі (1775 р.) та інтеграція Запорожжя до російських імперських структур.

(ПРН1; ПРН9; ПРН17)

Тема 8. Становище Правобережної України та західноукраїнських земель під владою Речі Посполитої.

Остаточний поділ Гетьманщини за умовами Вічного миру (1686 р.). Відновлення діяльності владних структур Речі Посполитої. Відродження козацьких військових частин та самоуправління. Заселення спустошених земель Правобережжя (східні частини Волині і Поділля, Київщина і Брацлавщина). Форми землеволодіння на Правобережжі. Соціально-

економічний розвиток міст. Збереження цехового устрою. Приєднання Київської митрополії до Московського патріархату (1686 р.)

Ухвала Варшавського сейму 1699 р. про ліквідацію козацьких полків у Київському та Брацлавському воєводствах. Національно-визвольне повстання 1702–1704 рр. під проводом С. Палія. Гайдамацький рух другої половини XVIII ст. у соціальному та національному протистоянні. Коліївщина (1768–1769).

Західноукраїнські землі у XVII–XVIII ст. Руське воєводство у складі Речі Посполитої (1569–1772). Подільське воєводство у складі Речі Посполитої (1569–1793 рр.) та під владою Османської імперії (1672–1699). Приєднання Галичини та Буковини до Габсбурзької монархії (1772–1774). Створення провінції «Королівство Галичини та Лодомерії». Становище Закарпаття у складі Угорського королівства (XVI–XVII ст.) та імперії Габсбургів (XVIII ст.).

(ПРН1; ПРН9; ПРН17)

Тема 9. Кримське ханство (друга половина XVI–XVIII ст.) та колонізація Російською імперією Південної України (друга половина XVIII ст.). Приєднання Правобережної України.

Політичний розвиток Криму. Відносини Кримського ханства і Османської імперії. Соціально-політична структура Кримського ханства. Економічний розвиток. Центри работоргівлі. Витіснення Росією Османської імперії з Північного Причорномор'я. Російсько-турецька війна 1768–1774 рр. Кючук-Кайнарджійський мирний договір (1774 р.). Включення Криму до складу Росії (1783 р.). Утворення Таврійської губернії (1784 р.) у складі Кримського півострова, Тамані і земель Катеринославської губернії. Приєднання до Російської імперії Правобережної України (територій колишніх Волинського, Київського, Подільського воєводств) після другого (1793 р.) і третього (1795 р.) поділів Речі Посполитої. Політика Катерини II: курс на державну консолідацію приєднаних земель. Утворення Волинської, Київської, Подільської губерній.

(ПРН5; ПРН9; ПРН16)

Тема 10. Культурна спадщина українських земель другої половини XVII – XVIII ст.

Освіта: регіональні особливості розвитку. Правобережна Україна і західноукраїнські землі: братські школи, єзуїтські колежіуми; школи василіан. Гетьманщина і Слобідська Україна: дяківські школи. Діяльність православних колежіумів: Чернігів (1700); Харків (1727); Переяслав (1738). Українське Просвітництво (друга половина XVII–XVIII ст.). Філософська думка: І. Гізель, Л. Баранович, І. Галятовський, С. Яворський. «Синопис» (1674 р.) – перший підручник вітчизняної історії. Друкарство і книгодрукування в Україні. Формування бібліотечних зібрань. Козацькі літописи. Козацьке бароко в архітектурі. Образотворче мистецтво. Іконопис. Малярство. Театральне мистецтво. Вертеп та інтермедія. Шкільна драматургія. Музичне мистецтво.

(ПРН1; ПРН10; ПРН17)

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Люблінська (1569 р.) і Берестейська церковна (1596 р.) унії та їхній вплив на соціально-економічний розвиток і релігійно-культурне життя українських земель.	2	-
2.	Піднесення українського козацтва (кінець XVI–перша половина XVII ст.).	2	-

3.	Українська національна революція середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького (1648 –1657 рр.).	2	2
4.	Устрій Козацької держави: організація території та модель влади.	2	-
5.	Українські землі доби Руїни (1658–1687 рр.)	2	-
6.	Україна за гетьманування І. Мазепи (1687–1709 рр.).	2	-
7.	Автономний статус українських земель у складі Російської імперії та його ліквідація (XVIII ст.).	2	-
8.	Становище Правобережної України та західноукраїнських земель під владою Речі Посполитої (XVIII ст.).	2	
9.	Приєднання Кримського ханства і Правобережної України до Російської імперії та імперська колонізація Південної України (друга половина XVIII ст.).	2	
10.	Культурна спадщина українських земель другої половини XVII – XVIII ст.	2	
	Разом	20	2

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Входження українських земель до складу Речі Посполитої (друга половина XVI ст.).	2	2
2.	Піднесення українського козацтва (кінець XVI – перша половина XVII ст.).	2	
3.	Українська національна революція середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького (1648 –1657 рр.).	2	2
4.	Устрій Козацької держави: організація території і модель влади.	2	
5.	Українські землі доби Руїни (1658–1687 рр.).	2	
6.	Україна за гетьманування І. Мазепи (1687–1709 рр.).	2	2
7.	Автономія українських земель у складі Російської імперії: Слобідська Україна, Гетьманщина, Запорозжжя (XVIII ст.).	2	2
8.	Правобережна Україна та західноукраїнські землі під владою Речі Посполитої (XVIII ст.).	2	
9.	Кримське ханство та населення Криму (друга половина XVI–XVIII ст.)	2	
10.	Приєднання до Російської імперії Правобережної України (кінець XVIII ст.).	2	
11.	Культурне життя на українських землях (друга половина XVII – XVIII ст.).	2	2
	Разом	22	10

Форми та методи навчання

Методи навчання: традиційні: словесний метод (лекція, співбесіда); наочний (метод ілюстрацій і демонстрацій); методи роботи з історичними джерелами та навчальною літературою (конспектування, тезування, складання реферату); інноваційні: проблемно-пошуковий, навчальна дискусія/дебати, мозковий штурм.

Технології викладання: мультимедійні презентації, аналіз проблемних питань, аналіз конкретних ситуацій (case study).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Для підготовки до семінарських занять рекомендовано застосовувати в навчальних цілях здобувачами пакет програмного забезпечення MSOffice або LibreOffice. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів: до 60 балів поточна складова оцінювання (робота на семінарських заняттях) та до 40 балів за сумою двох модулів по підсумковій складовій оцінювання.

Здобувач набирає бали за виконання певних навчальних завдань (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом тощо) в межах тем навчальної дисципліни.

Для отримання підсумкового результату успішно складеного екзамену «автоматом» з даної навчальної дисципліни здобувачеві потрібно набрати більше або рівне 60 балів за сумою усіх видів навчальних завдань, відповідно до складових оцінювання.

Якщо набрана кількість балів його не задовольняє, то він повинен скласти підсумковий контроль під час екзаменаційної сесії (у межах 40 балів ННЦНО). Кращий результат буде зараховуватись як підсумковий. Перескладання модульних контролів не дозволяється.

У випадку якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного оцінювання та модульних контролів не набрав 60 балів з екзаменаційної навчальної дисципліни, то результати модульних контролів анулюються до його сесії, а здобувач повинен складати екзамен у встановленому порядку

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/21123>

	Вид заняття	Бали	Форма контролю
1. Поточна складова оцінювання			
0.1. Лекційні заняття			
Змістовий модуль 1.			
1.1.1.	Люблінська (1569 р.) і Берестейська церковна (1596 р.) унії та їхній вплив на соціально-економічний розвиток і релігійно-культурне життя українських земель.	-	Комп'ютерне тестування шляхом складання модульного контролю
1.1.2.	Піднесення українського козацтва (кінець XVI – перша половина XVII ст.).	-	
1.1.3.	Українська національна революція середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького (1648 – 1657 рр.).	-	

1.1.4.	Устрій Козацької держави: організація території та модель влади.	-	
1.1.5.	Українські землі доби Руїни (1658–1687 рр.)		
Змістовий модуль 2.			Психологія пізнавальних процесів: сенсорно-перцептивний рівень пізнання
1.1.6.	Україна за гетьманування І. Мазепи (1687–1709 рр.).	-	Комп'ютерне тестування шляхом складання модульного контролю
1.1.7.	Автономний статус українських земель у складі Російської імперії та його ліквідація (XVIII ст.).	-	
1.1.8.	Становище Правобережної України та західноукраїнських земель під владою Речі Посполитої (XVIII ст.).	-	
1.1.9.	Приєднання Кримського ханства і Правобережної України до Російської імперії та імперська колонізація Південної України (друга половина XVIII ст.).	-	
1.1.10.	Культурна спадщина українських земель другої половини XVII – XVIII ст. Усього бали за лекційні заняття	-	
1.2. Семінарські заняття			
1.2.1.	Входження українських земель до складу Речі Посполитої (друга половина XVI ст.).	4,5	Підготовка до виступів. Виконання завдань.
1.2.2.	Піднесення українського козацтва (кінець XVI – перша половина XVII ст.).	4,5	
1.2.3.	Українська національна революція середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького (1648–1657 рр.).	4,5	
1.2.4.	Устрій Козацької держави: організація території і модель влади.	4,5	
1.2.5.	Українські землі доби Руїни (1658–1687 рр.).	4,5	
1.2.6.	Україна за гетьманування І. Мазепи (1687–1709 рр.).	4,5	
1.2.7.	Автономія українських земель у складі Російської імперії: Слобідська Україна, Гетьманщина, Запорожжя (XVIII ст.).	4,5	

1.2.8.	Правобережна Україна та західноукраїнські землі під владою Речі Посполитої (XVIII ст.).	4,5	
1.2.9.	Кримське ханство та населення Криму (друга половина XVI–XVIII ст.)	4,5	
1.2.10.	Культурне життя на українських землях (друга половина XVII – XVIII ст.).	4,5	
Усього бали за семінарські заняття		60	
Усього бали за поточною складовою оцінювання:		60	
2. Модульна складова оцінювання			
2.1.	Модульний контроль №1	20	Комп'ютерне тестування
2.2.	Модульний контроль №2	20	Комп'ютерне тестування
Усього бали за підсумковою складовою оцінювання:		40	
Разом бали за освітню компоненту:		100	

Оцінювання завдань поточного (модульного) контролю*

Рівень складності завдань	Кількість завдань в білеті	Оцінка завдань, балів	
		за одне	загальна
1	20	0,4	8
2	9	1	9
3	1	3	3
Разом	30	X	20

* наводиться для усіх модульних контролів

Критерії оцінювання результатів поточного та підсумкового контролів, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Давня і середньовічна історія України»:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені силябусом навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- своєчасність виконання;
- дотримання вимог до оформлення

Перелік нормативних документів університету що регулюють порядок оцінювання та проведення контрольних заходів:

- ✓ Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція 2023) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28552>

✓ Порядок організації контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів Національного університету водного господарства та природокористування (НУВГП) у Європейській кредитно-трансферній системі (ЄКТС) (Наказ №168 від 04.04.2016 (зі змінами та доповненнями) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/21121>

✓ Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (ухвалено НМР НУВГП, протокол від 22.02.2023 р. № 3) регламентує порядок проведення семестрового поточного (модульного) та підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра і магістра денної і заочної форми навчання в Національному університеті водного господарства та природокористування, описує зміст і процедуру державної атестації, поточного, підсумкового та семестрового контролів <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25889>

(додаток до наказу НМР НУВГП № 636 від 13.09.2024 «Рекомендовані критерії оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю» <https://nuwm.edu.ua/university/naukovo-metodichna-rada/dokumenty>

✓ Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль та підсумковий контроль) зі змінами та доповненнями (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол № 4 від 23.06.2021 р.) описує критерії оцінювання навчальних досягнень та порядок рейтингування здобувачів вищої освіти

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/21123>

✓ Методичні вказівки щодо формування, наповнення та оформлення сторінок навчальних дисциплін в Навчальній платформі НУВГП (для професорсько-викладацького складу) (схвалено науково-методичною радою НУВГП Протокол № 1 від 27.02.2019) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/13934> описують порядок оформлення та створення тестів для семестрового поточного та підсумкового контролів, порядок завантаження науково-методичних джерел в курси.

✓ Інструкція для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі (2020) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/19215>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Бойко О. Д. Історія України: посібник. Вид. 9-те, переробл., доповн. Київ: Академія, 2023. 560 с.
2. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII – XVIII ст. Київ: Темпора, 2014. 504 с.
3. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 416 с.
4. Історія Української держави: Гетьманат ранньомодерної доби. Київ: Арій, 2018. 720 с.
5. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. / редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. Київ: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. Т. 1. 800 с.
6. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. / Редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. Київ: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. Т. 2. 724 с.
7. Історія української культури: у 5-ти т. Т. 3: Українська культура другої половини XVII–XVIII ст. / ред. кол. В.А. Смолій (гол.) та ін. Київ: Наукова думка, 2003. 1247 с.

8. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель і народів. Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2012. 794 с.
9. Михальчук П. Термінологічний і хронологічний довідник з історії України. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 192 с.
10. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: КСД, 2016. 496 с.
11. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид. Київ: Критика, 2005. 584 с. (Розділ 4).
12. Снайдер Т. Перетворення націй. Польща. Україна. Литва. Білорусь. 1569–1999 / пер. з англ. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. 464 с.

Статті , монографії

13. Прищепя О. Школа Піарів у Дубровиці на Волині як осередок освітньо-культурного життя наприкінці XVIII – початку XIX ст. *Wschodni Rocznik Humanistyczny*. Tom X. Rok 2014. Lublin – Radzyń Podlaski, 2014. S. 229–237.
14. Прищепя О. Джерела особового походження про міське культурне довкілля Правобережної України кінця XVIII – початку XX ст. // *Регіональна історія України*. Зб. наук. статей / голов. ред. В. Смолій; відп. ред. Я. Верменич. Вип. 9. Київ: Ін-тут історії України НАН України, 2015. С. 247–262.
15. Прищепя О. «Місця зустрічі»: культурне довкілля міст Правобережної України (кінець XVIII – початок XX ст.): монографія. Рівне: М. Дятлик, 2019. 688 с.
16. Прищепя О. Освітні практики Речі Посполитої на Правобережній Україні (1773–1793) // *Слов'янський світ і Україна: Збірник наукових праць на пошану ректора Рівненського державного гуманітарного університету, професора Руслана Постолювського*. Рівне: О.Зень, 2021. С. 177–183.

Допоміжна література.

17. Горобець В. Світанок Української держави. Люди, соціум, влада, порядки, традиції. Харків, 2017. 448 с.
18. Крим: шлях крізь віки. Історія у запитаннях і відповідях / НАН України, Ін-тут історії України; відп. ред. В.А. Смолій. Київ: Ін-тут історії України, 2014. 456 с.
19. Маслійчук В. Здобутки та ілюзії. Освітні ініціативи на Лівобережній та Слобідській Україні другої половини XVIII – початку XIX ст. Харків, 2018. 539 с.
20. Острозька Академія XVI–XVII століття. Енциклопедія / ред. кол. І. Пасічник, П. Кралюк та ін. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька Академія», 2011. 512 с.
21. Склокін В. Російська імперія і Слобідська Україна у другій половині XVIII ст.: просвічений абсолютизм, імперська інтеграція, локальне суспільство. Львів: Вид-во УКУ, 2019. 268 с.
22. Схід і Південь України: час, простір, соціум: колект. монографія: у 2 т. / відп. ред. В.А. Смолій; НАН України, Ін-тут історії України. Київ: Ін-тут історії України, 2014 –2016.
23. Таїрова-Яковлева Т. Іван Мазепа і Російська імперія. Історія «зради» / пер. з російської Ю. Мицика. Київ: Кліо, 2013. 401 с.

Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, вул. Олександра Борисенка, 6. URL: <http://libr.rv.ua>

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Енциклопедія історія України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?encyclp>

Інститут історії України НАН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://history.org.ua>

Ізборник. Історія України IX–XVIII ст. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua/links/info.htm>

Поєднання навчання та досліджень*

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування тез до збірників матеріалів студентських наукових конференцій чи то статей з тематики навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- взаємодія з людьми;
- загальнокультурна грамотність;
- здатність до навчання;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- навички усного та письмового спілкування;
- уміння слухати й запитувати;
- формування власної думки

Дедлайни та перескладання

Терміни здачі проміжних контрольних модулів та підсумковий контроль (екзамен) встановлені згідно Положення про семестровий поточний контроль та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (нова редакція) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25889>

У випадку отримання нерезультуючої оцінки за результатом сесії, здобувач вищої освіти керується Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (протокол вченої ради НУВГП № 6 від 21.06.2024) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/30369>, згідно якого здобувачі із академічною заборгованістю мають право на повторне вивчення освітнього компоненту, на проходження повторного курсу навчання, або на повторне складання підсумкового контролю до кінця наступного навчального семестру.

У разі незгоди здобувача з результатами оцінювання, відповідно до Порядку звернень здобувачів вищої освіти та інших осіб, які навчаються в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/15467/> здобувач подає апеляційну скаргу, після чого скликається апеляційна комісія.

У випадку виявлення плагіату при виконанні завдання здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно згідно Положення про академічну доброчесність у Національному університеті водного господарства та природокористування <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25004>

Неформальна та інформальна освіта

Можливе визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, якщо вона відповідає вимогам, викладеним у Положенні про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція, ухвалена науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 22 листопада 2023 р.) <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28363>
Здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Організація всіх видів навчальної діяльності в межах курсу проводиться згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28552>

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>.

Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач. Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем, у разі виявлення однакових робіт, здобувач не отримує бали і повинен виконати завдання повторно. Під час контрольних заходів забороняється використовувати додаткові джерела інформації, окрім тих, що дозволив викладач.

Етичні принципи та правила, якими мають керуватися здобувачі вищої освіти під час навчання викладено в Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті водного господарств та природокористування (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №7 від 24.11.2022)

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/25004>

Більше матеріалів щодо дотримання принципів академічної доброчесності: сторінка сайту НУВГП «Якість освіти»

<https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій тощо). Пропуск з поважної причини вважається таким, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні). Якщо здобувач освіти знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» відвідування практичних занять є обов'язковим <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/6226>

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит на корпоративну пошту викладачу. Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти в навчальну платформу Moodle.

Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами регулюється: «Концепцією щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування»

<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/15913>

Лектор

Прищепя Олена Петрівна,

доктор історичних наук, професор

кафедри суспільних дисциплін

Автор
Професор СД

Олена ПРИЩЕПА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №180
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000009B6C3700C8C2C100